Izsáki Horgász- és Pihenőpark
H-6070 Izsák, 0331/9. hrsz.
Mobil: +36-30/249-6924
E-mail: horgaszto2008@gmail.com Web: www.izsakihorgaszto.hu

Ponty (Cyprinus carpio LINNÉ)

Egyéb nevei: tőponty, potyka, pozsár, nyurga ponty, sodrófaponty, magas hátú vadponty, nemes ponty, bőrponty, csupaszponty, tükörponty, díszponty (koi), aranyponty, kárásszal alkotott kereszteződött alakja: kárászponty, pontykárász.

Jegyei: Vad formái közül igen megnyúlt, alacsonyhátú, a halászok által sodrófapontynak is nevezett magyar nyurga vadponty (*Cyprinus hungaricus HECKEL*), míg a magas hátú vadponty (*Cyprinus acuminatus HECKEL*) kevésbé nyújtott és a fejtől magasabbra ívelő hátú vadon létrejött forma.

A nemes ponty formák részint igen lapos, de nagyon magas hátú ún. „tányérpontyok" (Tellerkarpfen), amelyek nálunk nem terjedtek el, vagy kisfejű és széles, magas hátú formák pikkelyes, tükrös és csupasz (bőrponty) változatokban; közülük a legjobban a nálunk kitenyésztett magyar nemesponty (*Cyprinus carpio* forma *nobilis hungarica UNGER*) vált be. Ez utóbbi viszonylag kisfejű, de magas és széles hátú, ideális profilindexű (2,2-2,4) pikkelyes, kiváló tenyészforma. E változékony testformán túl bármelyik külsejű pontyra jellemző a csúcsba nyíló kicsi száj fölső állkapcsán és szájszögletében viselt 1-1 pár rövid bajuszszál. Az orr tompán lekerekített.

Hosszú hátúszójában elöl egy erős csonttüske található, mely hátsó oldalán erősen fogazott („bognártüske"), s ezt 15-22 elágazó sugár követi. Oldalvonala teljes, 32-41 pikkely számolható rajta. A korábban nagyobb számban piacra került tükörpontyok csupasz bőrén főleg csak a hátúszó alatti sorban és a faroknyélen láthattunk nagyobb pikkelyeket. A nagyobb példányok hossza 40-50 cm, de maximális hossza meghaladhatja az 1 métert is. A legnagyobb testtömeg öreg, jó növekedésű és táplálékgazdag vizekből kifogott példányok esetében meghaladhatja a 30 kg-ot.

Elterjedése: A nálunk őshonos ponty Európában és Ázsiában részint természetes terjedésével, részben az emberi telepítő tevékenységnek tulajdoníthatóan a legészakibb területek kivételével a legszélesebb körben elterjedt halfaj. Rendszerezők által megkülönböztetett s tudományosan leírt 6 alfaja közül a nálunk vadon élő európai vadponty (*C. carpio carpio*), mely a Duna vízrendszerének populációját alkotja, Közép-Ázsiából származik, ahonnan természetes úton terjeszkedett és jutott el keleten Kináig, nyugaton pedig a Duna vízrendszeréig. A magyarországi folyókban, nagy- és kistavakban annyira elterjedt, hogy a fölsorolás hosszú listát tenne ki.

Miután a hazai tógazdaságok fő hala, nemesített formái nemcsak a tógazdaságaink zömében, hanem ivadéktelepítéssel horgásztavakban, víztározókban, bányatavakban, rendszeres népesítéssel több természetes vizünkben (pl. a Balatonban is) évről-évre gyarapítják a természetes vizekben is előforduló gyorsnövekedésű nemes pontyok populációit. A távol-keleti ponty (*C. carpio haematopus*) és a délkelet-ázsiai ponty (*C. carpio viridiviolaceus*) keresztezésével Japánban kitenyésztett, *Pénzes és Tölg* által 1979-ben behozott, majd a százhalombattai Temperáltvizű Halszaporító Halgazdaságban (*TEHAG*) telepítések céljára rendszeresen tenyésztett díszponty (koi, aranyponty, tarkaponty) is előfordul már természetes vizeink egyikében-másikában, ahonnan a telepített parktavak, horgásztavak, kerti tavak kifolyóin jutott ki több egyedük és ivadékuk. Az elvadult díszpontyokon kívül természetes vizeinkben előfordulhatnak még a ponty kereszteződött alakjai is, miután a ponty eredményesen ívhat a kárásszal (*Carassius c. carassius*), az ezüstkárásszal (*Carassius auratus gibelio*) és az aranyhallal (*Carassius auratus auratus*) ; a „pontykárászok" és a „kárászpontyok" közül az ikrások termékenyek, a tejesek azonban rendszerint steril példányok.

Életmódja: Eredeti élőhelyei a nyáron felmelegedő, sekély vizű tavak, a folyókban pedig a dévérzóna jellemző hala, amelyet ezért másképp pontyszinttájnak is neveznek. A lassú vízfolyást kedveli, de jól alkalmazkodik a sebesebb folyószakaszrészekhez is, a paduczónától akár a torkolatzónáig. A gazdag fenékfaunával bővelkedő holtágakban és víztározókban is jól érzi magát.